

Alina Kowalczykova

"Szopka satyryczna- polski gatunek teatralno-literacki. (Weryfikacja genezy i elementy poetyki)", Ryszard Wierzbowski [w:] "Z polskich studiów slawistycznych", Warszawa 1972 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 138

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) WIERZBOWSKI Ryszard: Szopka satyryczna - polski gatunek teatralno-literacki. (Weryfikacja genezy i elementy poetyki). W: Z polskich studiów slawistycznych. Seria 4. Prace na VII Międzynarodowy Kongres Slawistów w Warszawie 1973. (Cz.2). Nauka o literaturze. Warszawa 1972. Polski Komitet Slawistów PAN, s. 247-258.

Autor uważa szopkę satyryczną za wyłącznie polską trawestację szopki kolędowej. Swoboda formy powoduje, jego zdaniem, płynność szopki satyrycznej jako gatunku - toteż trudno o definicję. Wymieniając jej najważniejsze cechy dystynktywne, stwierdza, że wszystkie mają charakter ogólny, chociaż wywodzą się ze struktury gatunku macierzystego. W dalszej części stara się ustalić antecedencje tekstowe (teatr jezuicki, jasełka, motywy bożonarodzeniowe jako koncept stylizacyjny) i widowiskowe szopek satyrycznych, uważając za moment krystalizacji gatunku trawestację opublikowaną przez Prusaw roku 1880. W zakończeniu omawia późniejszą historię szopki satyrycznej i informuje o prowadzonej aktualnie dokumentacji.

BP/46/21

A.K.

(I) LEWICKI Zbigniew: Czas i człowiek Faulknera. "Miesięcznik Literacki" R. 7:1972 nr 8, s. 51-57.

Esaj, dotyczący powieści Faulknera "Wściekłość i wrzask", analizuje przede wszystkim funkcję czasu, jeden z podstawowych środków wyrazu artystycznego w tej powieści. Polemizując z różnymi ocenami tej funkcji (m.in. u Sartre'a), ukazuje tego czasu różne "wymiar": chaotyczny "jednoczas", przeszłość, przyszłość, teraźniejszość i wieczność, jako kategorie poszczególnych bohaterów. Suma tych czasów daje czas ludzki, określa rozdarcie między wolnością a determinizmem, dokonywające się w czasie historycznym.

BP/46/22

J.T.